

- עלי מרפא
- שער הגליון
- יין הנגרי
- למעשה
- בני היכלא
- דרכי נועם
- טעם גן עדן
- כוכבי אור
- עומק הפרשה
- חנוך לנער
- שאל בני
- הלכה פטוקה
- תתבונן: ה' כן עוזר לך!
- מי אני?
- יש לך חובות? תתנהל כיהודי
- המח' שלך יקר. שמור עליו!
- מה שבטוחן מסוגל לחולל
- התורה הזמנית
- פתיחה לתורה כ"ה
- עצות מעשיות לחיפוש בליקור"מ
- תמשיך לרצות!
- לקום. ליפול. ושוב לקום: סוד הספירה
- חנוך לנער, רק על פי דרכו
- הקימה בבוקר
- המשך הלכות 'מפני שיבה תקום'

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

תשמח במה שזכית כבר ותתגעגע אל השארת...

יום א' י"א תשרי תקצ"ב

משהוא יתברך מרחיב קצת אסור להסתפק בזה, וכן להתחנן ולהתגעגע בכל פעם על השארת, מה שחסר לו עדן בעבודת ה'. בקרטי שיעדן חסר לנו הרבה הרבה, אך אמר שאף על פי כן אסור להיות בעצבת ומרה שחרה, רק לשמח מאד בישועת ה', בפרט בעת שמרחיב קצת בחסדו, ומשפיל על דברי יוכל להבין מעט, איך להתנהג בזה, לדע תמיד שיעדן חסר לו הרבה מאד מאד, כמעט בלי טעור, ואף על פי כן יהיה בשמחה תמיד, כי גם בעת שצד לאדם חס ושלום ונדמה לו שאין השם יתברך פונה אליו כלל, אך על פי כן צריכין להיות בשמחה תמיד ולמצוא תמיד איזה הרחבה אפילו אז, בבחי' 'בצר הרחבת לך, ומפל שפן בעת שהשם יתברך מאיר פניו קצת.

וכמדקמה לי שפבר שמעתי מקמי שייחה זאת, ואי אפשר לבארה בכתב היטב, אך באתי כמנצח, ואם תזכה תשמע עוד מקמי בזה, וגם שארי שיחות קדושות הנזכרים מדברי הנזכרים זכרוננו לברכה, שהם כמעט הנזכרים שאינם פוסק, מים חיים דלא פסקין המטהרין מפל הטמאות שבעולם, המזכרים במאמר הקדוש קום רבי שמעון שאומרים קום כל נדרי, כי מבאר שהם מין דאורייתא וכו' עין שם.

יותר מזה אין פנאי להאריך

נתן מברסלב

חק ולא יעבוד

יום	יום לחודש	ליקוטי מוהר"ן קמא	ליקוטי הלכות ח"ג	משנה בורה ח"א	דף הומי יבמות	עלים להרומה
שבת	ו	ענ	עא	מה	סא	חד
א	ז	עז	עב	מו	סב	תא
ב	ח	עט	עג	מו	סג	תו
ג	ט	עז	עד	מו	סד	תז
ד	י	עה	עה	מו	סה	תח
ה	יא	עז	עו	מת	סו	תי
ו	יב	עט	עז	מה	סז	תז

עיון התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן קמא, סימן כ"ה

למצוא יהלומים בבוץ

בכל יהודי יש משהו מיוחד. נקודת הנפש הזוהרת. אם לא יבוא מישהו ויגלה אותה, היא עלולה להישאר שם בלתי מנוצלת.

בר דעת ייתקשה לקבל דיבורים תמימים, להאמין בעובדות פשוטות כמו נחת רוח שיש ממנו למעלה. זה לא מסתדר לו.

רק בלי שאלות

המפתח אל נקודת הטוב שבנו היא, הכרת מעלת

בכל יהודי יש משהו טוב. נקודת עצמו היחודית המאירה והזוהרת. הטוב הזה נעלם מאוד, נסתר ומחופה בהמון מחשבות, דיבורים ומעשים שאינם ראויים. חסר לנו המישהו שיגלה את הטוב הזה וילמד אותנו איך להעשיר עימו את חיינו. המרגליות הטובות חבויות עמוק בתוך בוץ של חולין, מתגוללות ללא דורש. המעלות והכוחות שבנו אינן מנוצלות.

למצוא מרגליות בבוץ

הריחוק מהטוב שבנו, מנתק אותנו מעבודת התפילה. עיקר מעלת ישראל היא עסק התפילה ושבח הבורא. אולם תפילה הגונה מחייבת קדושה. הקדושה היא ברית - התקשרות וחיבור. כשיש קדושה והתקשרות, המח מיושב. יישוב הדעת הוא המפתח לכוונת התפילה. תפילה בדבקות והתקשרות דורשת כח של משפט והבנה (על ליקו"מ סימן ב') ראיית החסרון והריחוק, מונעת מאיתנו להתקדם ולקבל את מעלותינו, אנו נותרים כעניים.

מי שמסוגל להעניק לנפשות ישראל את חרב התפילה. לגלות ולהאיר בליבו של כל יהודי את נקודת הקדושה. להסיי מסכים ולחלץ מעמקי הבוץ את יהלומי הנפש. הוא הצדיק. הצדיקים מאירים בכל נפש יהודית את נקודת הטוב המיוחדת לה. הם שמוגלים לאדם מה תפקידו ושליחותו בכל מצב. וכך הם מרוממים את הנפש לעושר והצלחתה בתפילה התבודדות שירות ותשבחות להשי"ת.

אולם, כדי לשמוע יש צורך בקורטוב של פשוטות, ויותר מכך להכיר ולהיות מודע לריחוק. אל לב שכזה מסוגל אדם של הצדיקים להפציע. מי שמאזין לצדיקים הופך להיות חייל בצבא השם. כאיש צבא הוא זכאי לקבל לידיו חרב. כוח ויכולת לעסוק כראוי בעבודת התפילה.

מה נעשה ואיננו כה פשוטים. לאדם מן השורה יש את אלו 'השגות' בצקלוננו. מעט הרגשות וכמה ידיעות והבנות. טעם תפילה לא זר לנו לגמרי. גם ניחוח של יראה וזכרון של אהבת השם. ואם כבר מוחלט וברור אצלנו שעבודתנו איננה שווה כיהלומים, מי כבר יוכל לשנות את דעתנו.

'בעל השגה' איננו מסוגל לקבל דברים ללא קושיות ובידורים. אם יאמרו לו שתפילתו יהלומים, יטען "כך היה פעם, אפשר אפילו אמש. היום כבר לא."

מי שמבין שבכלל ישראל יש צדיקים שלמים ורק הם המסוגלים לרומם ולהעלות את נפשו לעבודת ה', יטה אוזן ללא קושיות, ולא יפסיד את יהלומי נפשו

חלק מן העם - קדושת הכהנים. בפרשת השבוע נאמר "וקדשתו", כהנים מצווים על קדושה מיוחדת, בעבודת ביהמ"ק רק הם עוסקים, ולא אחר. מי ששומע ציווי שכזה, איננו מתקומם כקרח ועדתו, מדוע זה מרחקים אותו. הוא מבין שבאמת איש פשוט הוא, רחוק מהמעלות הדרושים לעבודה. מבין שרק משה רבינו בעצמו ראוי להכנס אל הקודש, אלא שהשי"ת בחר באהרן וזרעו אחריו לשרת.

ההכרה הזו היא המקור והשורש לקבלת 'דבר השם זו הלכה'. רק אדם שמבין שלא הגיע להוראה, יוכל לקבל ולקבוע בליבו את ההלכה כפי שיוור לו השלמים הראויים להוראה. באותה מידה, גם בענייני טהרת הנפש. מי שמבין שבכלל ישראל יש צדיקים שלמים ורק הם המסוגלים לרומם ולהעלות את נפשו לעבודת השם ותפילה כוונה. כמו הכהנים המופקדים על טהרת הנפש והעלאת הקרבנות. יטה אוזן ללא קושיות, ולא יפסיד את יהלומי נפשו.

נאמר בפרשה "אמור אל הכהנים" ופירש"י "אמור ואמרת - להזהיר גדולים על הקטנים". ומבואר בדברי רביז"ל שהצדיקים המכונים כהנים, מצווים להאיר ולהזהיר בנו ההדיוטות הקטנים את נקודת הטוב שבנו. וגם להעלות ולהאיר את התפילות שלנו, שכל תפילה תהיה חלק בתיקון העולם והמשכת מידות הרחמים. כשמיטם אוזן לדברי צדיקים, שומעים פתאום על אוצרות נפש, קרבת השם והתקשרות. ועל נחת רוח שעולה מאיתנו הקטנים. צדיקים מאירים בכל לב פשוט את הידיעה שהשי"ת מצפה וממתין על התפילה שלך, כך נפתח בלב צוהר לתפילה והתבודדות, תיקון העולם והמשכת רחמים וישועת ישראל.

נעשה לו כהיתר - איך מתמודדים?

בתורה ל' רבינו מסביר את עניין הארבעה בנים מההגדה של פסח. אומר שם רבינו: ה' שאינו יודע לשאול' פירושו, שצריך לעשות תשובה ולשאול כפרה מהשם יתברך על העוונות שאינם יודעים לו, שזה עיקר הכפרה. בבחינת 'אשר לא גזלת' אז איש'.

נשאלת השאלה: מה הכוונה 'אינו יודע'?! אם אינני יודע מה עשיתי, כיצד אני יכול לחזור בתשובה?! הרי אינני יודע על מה לחזור בתשובה!?

ברם, באומן היו מסבירים את זה כך: אכן, ישנם בני אדם שאינם יודעים. אך אם ירבה בהתבודדות, יעזור לו הקדוש ברוך הוא שהדבר יתבהר לו! הוא יגלה שגם דבר כזה וכזה אסור היה לו לעשות!

וזאת כוונת רבינו על שצריך לעשות תשובה גם על מה שאינו יודע, דהיינו, עד כדי שיתבהרו לו הדברים שנעשו לו כהיתר, שיידע שגם בהם יש איסור. וזהו כוחה של התשובה: לחשוף את כל העולות הכמוסות!...

במקרים רבים אנשים עושים דברים מסויימים מבלי לשים לב שהם עוברים איזושהי עבירה. אבל כשחוזרים בתשובה באמת לפני ה' - אז מתגלה להם שגם אלו מעשים אשר לא ייעשו.

ולכן, אדם צריך לעורר את עצמו: כיצד אני יכול לישן רגוע בשעה שאני עמוס בחובות?! הרי אני חייב כסף לאחרים!!! עכ"פ צריכים לעשות את כל המאמצים כדי לקיים מצוות פריעת בעל חוב. ואז, נכון שזה ייקח קצת זמן עד שייגמור את כל החוב, אבל על כל פנים הוא עוסק במצווה של פריעת בעל חוב... הוא לפחות מנסה בכל מיני דרכים, הוא מצמצם את הוצאותיו ככל הניתן והוא משלם את החוב קמעא קמעא, כך שבכל פעם הוא מקיים מצווה של פריעת בעל חוב, עד שהקב"ה יעזור לו לסלק את החוב עד הפרוטה האחרונה.

אבל אם ח"ו הוא ממשיך בחיי שגרה כאילו אין לו שום עול על צווארו וכאילו אין הדבר מעיק לו כלל - על אדם כזה אמרנו שהוא ממציא לעצמו היתרים. לייצר דרכים רבים ללמד אותו את כל התירוצים ולגלום לו שיהיה 'נעשה לו כהיתר'. הרי זה רע ומר! שכן אף פעם לא ישוב בתשובה על כך. איום ונורא!

נצור לשונך הלכות לשון הרע

הלכות לשון הרע לתועלת

לא אסרה התורה לשה"ר אלא אם המדבר מתכוון להזיק למי שמדבר עליו, או ליהנות מפגמו או להתכבד בקלונו, אבל אם כוונת המדבר: לקנא להאמת, היינו לפרסם חטא שבין אדם למקום כדי ללמד השומעים שזה נגד רצון השי"ת. (2) כדי שישמע החוטא שמגנים אותו ויחזור בתשובה, ורק לאחר שלא קיבל תוכחתו בינו לבין עצמו. [בבין אדם למקום] (3) לעזור לאשר אשם לו, [בבין אדם לחבירו] להציל עשוק מיד עושקו, שיע"י פרסום גודל רשעותו ישוב מאולתו. כל ההתירים הללו דווקא כשהמדבר נקי לגמרי מאותו חטא. ודווקא כשיודע בוודאות שהחוטא לא שב בתשובה. כגון בחטא שבין אדם לחבירו ועדיין לא השיב גבתו או פייסו. וזאת מלבד ז' התנאים שיתבארו להלן א"ה. (קיצור הל' לה"ר פ"א, א)

וכן בענין המחלקת שנתעורר בין בני אדם וכל אחד רודף את חברו ומבכה ימיו ומבטל את עצמו מפרנסתו לרדף את חברו, וכשנשאל אותו על זה, ישיב ויציל את עצמו ויביח בחנם אני ורודפתי! (ליקוטי הלכות, הפקר ונכסי הער ד, יז)

ספירת המחשבה

לא הרגיש כלום בוודאי נמשך עליו מלמעלה שפע עצום של מוחין בלא שום התעוררות מצידו.

ובמשך כל יום מימי ספירת העומר נמשך על כל אחד, חלק אחד מהמח שלו, לפי ההתעוררות שלו מלמטה, לפי כמה שמחפש מח קדוש זך ונקי.

מהי אם כן העבודה בספירת העומר?

המח בספירת העומר נבנה כפי ההתעוררות מלמטה של האדם, כמה שהוא משקיע ומחפש במשך היום להכניס מחשבות קדושות וטהורות במוחו, ובעיקר בשעת מצוות ספירת העומר, שם זועק ומתחנן לה' שיזכה במשך היום הזה שספר בספירה, לטהר ולקדש את מחשבתו.

אך לא רק בשעת הספירה, אלא גם במשך כל היום יש לו אדם לשמור את מחשבתו, ולהכניס עוד מעט ועוד קצת מחשבות קדושות, בכל פעם עוד חלק ועוד חלק.

ואפילו שבוודאי יש הרבה נפילות של היסח המחשבה, בכל זאת, בכל פעם שמתאמץ להכניס עוד מחשבה במח, כך הוא מקדש יותר את מחשבתו.

כי זאת צריך לדעת שהמח של האדם מחולק להרבה חלקים, ויש בזה מערכה שלמה בדרך סוד, מה שנמשך בכל יום ויום עוד חלק אחד של המח. וכלולים בענין זה הרבה סודות וכוונות לאין ערוך ולאין שיעור.

במאמר קודם התבאר שבספירת העומר מתקנים בכל יום חלק אחד מהמח, התוכל לפרט לי יותר כוונת הדברים.

מח של יהודי הוא כלי שרת להשראת מציאות ה' בעולם, על ידי שממלא מוחו במחשבות אלקיות, מחשבות של אמונה וזכרון הבורא. כל מח יש לו חלק אחר מחבירו בהשגת מציאות ה', ורק משום סיבה זו נברא האדם ונשלח לזה העולם, ואין בן דוד בא עד שיבואו כל הנשמות לעולם, כי כל אחד אמור להשיג חלק אחר במציאות הבורא.

הדבר הראשון שנדרש מהאדם הוא שיתחיל להעריך את המח שלו, להבין שהמחשבות שחולפות במוחו אינן סתם מחשבות ורעיונות פורחים באויר. כי יש במח האדם כח גדול לבנות עולמות או להחריבם, הכל פי מה שהוא חושב.

אך הנה ה' מוחין של האדם יש בו הרבה מאוד חלקים, ובמשך כל ימי חייו האדם בונה את מוחו יותר ויותר, בהשגת מציאות ה'.

בכל שנה בליל הסדר נמשך על כל יהודי כל חלקי המח השייכים אליו בפרטיות למשך השנה הקרובה, ואז נגאל האדם מהגלות של דעתו, שחושב מחשבות של עצבות, תאוות, דאגות וכו'.

אך בליל הסדר נמשך כל ה' מוחין בבת אחת על כל אחד במהירות גדול, ונמשך הכל באופן לא מסודר, ואף אם

הליכות

שיחות ומנהגים

ממון ופרנסה

העולם השקועים ראשם ורפם כל היום משך כל ימי חיייהם במחשבות של משיא ומתן והשגת רכיש וממון: (רבי לוי יצחק שמעה מרבי אברהם ב"ר נחמן)

מוהר"ג אומר: "די גאנצע וועלט זאגן אז זיי הארעווען פאר זייער קינד, א וואו איז שוין דער גוטער קינד" - "כל העולם אומרים שהם יגיעים לפרנסתם בעבוד ילדיהם, וכי היכן הוא הנו הטוב הזה (שכל כך יגנו בעבירות)?! וצו ענין זה בארקה בלקוטי ה'הלכות ברפת הרי"ח ד, מב:

פעם התאונן אחד לפני מוהר"ג ש'אין לו לתן מתנות לארסותו. נהם אותו מוהר"ג ו'אמר לו: "גם יעקב אבינו עליו השלום, לא היה לו לתן מתנות לכלתו, בעת שברח מפני עשו אחיו". אמר לו: "מה ענין יעקב אבינו בשבילי, שאצלו היה הפל רזין עלאין?" אמר לו: "גם עכשיו יש רזין עלאין".

(שיח שרפי קודש)

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על תורה כ"ה - התורה הזמנית - מאמר א'
ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

כח המדמה הוא שורש מעשי האדם

הנה רבינו במאמר הקדוש הזה מלמד אותנו דרכי חיים, לעסוק בבירור המדמה ובהמשכת השכל דקדושה עד שנוכח לשכל הנקנה, ויש בזה הרבה פרטים שיתבאר בעז"ה במשך המאמר, ובפתיחה זו נבאר את כללות עניין כח המדמה, שעיקר התגברות היצר הרע תלוי בזה, וכפי שאמר רבינו בסוף המאמר שצריך לקרוא ליצר הרע בשם מדמה. כי המדמה הוא הדרך שבו האדם 'תופס' ומסתכל על עניין, והוא השורש לכל מעשי האדם, ונביא בזה כמה דוגמאות על כמה עניינים, ומהם נובל להבין איך שהעניין הזה נכון בכל עניין ועניין.

תאוות אכילה

דוגמא אחת בענייני התאוות, שנדמה לאדם שעיקר העבודה להוא להתגבר על התאוות ולשברם, אבל באמת כל התגברות התאוות נובע מההסתכלות של המדמה הפשוט והמגושם, שמושפע גם הרבה ממה שרוב העולם רודף אחרי הבלי העולם הזה, וממילא נדמה לאדם שיש כאן איזה עניין של תאוה, עד שקשה לו להתגבר, אבל כפי מה שיזכה האדם לברר את המדמה ע"י השכל דקדושה, ישתנה אצלו כל ההסתכלות על כל ענייני העולם הזה עד שאצל הצדיקים השלמים כבר אין כלל התגברות של תאוה כשהם רואים דבר גשמי, כי הם רואים בזה אלקות, ואת העבודה והבירור שיש בזה, ואמנם אנו רחוקים מאוד ממדרגות אלו, אבל יש בזה אין סוף מדרגות, וכפי מה שמזכך האדם את המדמה ומבררו ע"י השכל דקדושה, כן יהיה נקל לו הרבה יותר כל ענייני התאוות.

ובאמת יכולים לראות במושג דבר זה, שהרי באכילת מצה בליל הסדר, אין לאף אחד התמודדות עם נסיונות של תאוות אכילה, מחמת שהורגלנו כל כך להסתכל על המצה כעניין קדוש ונורא, וכפי שפליג רבינו בקדושת המצה, וכן בכל הספרים הקדושים מפליגים מאוד בקדושה הנוראה של המצה, וממילא כשאדם לוקח בידו את המצה הקדושה לאחר כל מה שלמד על זה, וכבר הורגל להסתכל כך, ממילא אינו רואה בזה כלל דבר גשמי, אלא רואה כאן מצה קדושה, וממילא אין כאן כלל נסיון של תאוות אכילה (וגם אם המדובר היה במאכל ערב יותר, מסתבר שלא היה בזה התגברות התאוה כל כך, כי היחס וההסתכלות של האדם משפיע יותר מהכל). אבל על אכילת שבת, אף שאנו מאמינים באמונה שלימה במה שגילה רבינו ז"ל שהיא קדושה בתכלית הקדושה, מכל מקום על פי רוב עדיין יש מקום לעבודה בצורת האכילה של שבת שתהיה מתוך אמונה בקדושת המאכלים וכדומה, וזהו מחמת שלא הורגלנו בזה להסתכל כך על מאכלי שבת, כמו שהורגלנו להסתכל על המצה, ובאמת גם באכילת חול אף שאין קדושתה כאכילת שבת, מכל מקום ההסתכלות הפשוטה של המדמה רחוקה מאוד ממה שהוא אליבא דאמת כפי מה שמתבאר בדברי רבינו ומהרה"ת ובשאר כל הספרים הקדושים, וממילא מובן שעיקר עבודת האדם הוא להתבונן ולהסתכל על כל דבר בעיניים של שכל דקדושה, עד שממילא ישתנה אצלו כל היחס לדברים הגשמיים, (וכמו שהזכרנו רק דוגמא מעניין האכילה, ועל דרך זה הוא בכל התאוות, ובפרט בתאוות מומן שהזכירה רבינו בפירוש במאמר, ויתבאר בעז"ה במקומו).

ההסתכלות על איש הישראלי

ודוגמא נוספת על עצם ההסתכלות עלינו ועל חברינו, כי באמת אם היינו מסתכלים על עצמנו ועל חברינו כמו שבאמת צריך להסתכל ולחשוב על איש מישראל, בוודאי כמעט ולא היו נסיונות של כעס ומחלוקות וקנאה ושנאה וכל כיוצא בזה, וכן האדם כלפי עצמו היה הרבה יותר שמח ומאושר בנעימות חלקו וגורלו.

ונצייר לעצמנו אילו היינו פוגשים יהודי פעם אחת בחיים בלבד למשך

קמה לשבת

הדלת, לבית נכנס יהודי, כולו מתנשף ומתנשם ונעליו מלוכלכות בטיט ושלג. מיהרה הרבנית להגיש לו כוס תה חם להחיות את נפשו. רבי ישעיה'לע הביא לו מיד בגדים חדשים להחליף את בגדיו הרטובים. היהודי פשט צורה ולבש צורה חדשה.

כשישבה אליו חיותו, הוציא היהודי מכיסו שקית עם מטבעות והניחה לפני רבי ישעיה'לה על השולחן. רבי ישעיה'לע נתן מיד את הכסף לרבנית שתלך לחנות לקנות קמח לפני שהחנות תיסגר.

למרבה הפלא, סכום הכסף שבשקית היה בדיוק הסכום הנדרש לקניית קמח לאותה שבת לכל ציבור האורחים.

רבי ישעיה'לע המשיך לשוחח עם אותו יהודי שבה אליו מטוקאי - עיר היינות המפורסמת הסמוכה לקרעסטיר - והיהודי סיפר לו שהסכום הוא כספי מעשר ממה שהרוויח בחצי השנה האחרונה. "לפני כמה שעות עלה בדעתי לנסוע לקרעסטיר לשבת", שח היהודי, "מזג האוויר היה נאה ונוח. אולם, מיד כשיצאתי מביתי החלו להקדיר עננים כבדים והבנתי שהדרך תהיה לא קלה. לכן, חזרתי בי והסתובבתי על מנת לנסוע חזרה לביתי."

"כעבור דקות אחדות נכנסו שוב מחשבות חזקות בלבי לחזור ולנסוע לקרעסטיר, ושוב חזרתי בי. כך היה כמה וכמה פעמים, עד שלבסוף יצאתי לדרך. בינתיים החל לרדת שלג, ושוב החלטתי לחזור הביתה. אולם, כשניסיתי לחזור לטוקאי, התחילו לנשב רוחות חזקות וקשות כל כך, עד שלא היתה לי שום ברירה אלא להמשיך לכיוון קרעסטיר. כמה פעמים נפלתי בדרכי בגלל הרוחות העזות שהפילו אותי ארצה וממש כאילו הריצו אותי בכוח כדי שאגיע בזריזות לקרעסטיר."

כה סיפר היהודי.

כאשר חזרה הרבנית עם הקמה, אמר לה בעלה רבי ישעיה'לה: "כשיש לאדם ביטחון בה' יתברך, אנשים 'מתגלגלים על הראש' עם רוחות חזקות, ומביאים לו פרנסה!"

לכבוד יומא דהילולא ג' אייר - ע"פ הספר 'מי באר ישעיהו' - תולדות האדמו"ר רבי ישעיה מקרעסטיר 'צוק'ל - טארנא סלאוואקיי תרפ"ח

מעשה היה בימי חורפו של הרה"ק רבי ישעיה'לה מקרעסטיר. שבוע אחד, ביום חמישי לפנות ערב, ביקשה ממנו זוגתו הרבנית מעות כדי לקנות קמח לאפות הימנו חלות לכבוד שבת, עבור בני הבית והאורחים.

רבי ישעיה'לה, שלא היה בידו כסף, ענה לה שתקנה בהקפה. אולם הרבנית טענה שזה בלתי אפשרי, "חייבים אנו כבר כסף רב לבעל החנות והוא אינו מוכן יותר לתת בהקפה. מלבד זאת, מתביישת אני מאוד ללכת במצב כזה בלי מעות. השעה כבר מאוחרת,

רק ביטחון!
הרה"ק רבי
ישעיה'לה
מקרעסטיר

עוד מעט והחנניות נסגרות ושוב לא יהיה אפשר לקנות."

שומע רבי ישעיה'לה את דברי זוגתו הרבנית, ומתחזק בביטחון גמור בה' יתברך. הן אמת שאין פרוטה בבית, ועוד מעט יינעלו החנניות, אולם הקב"ה רב להושיע ואין מעצור בידו להשפיע הן מעט הן רב. "בינתיים", נענה ואמר לרבנית, "הרתיחי מים על האש".

מבלי לדעת איך על ידי שתרתיח מים יגיעו מעות וקמח, צייתה הצדקת לבעלה הדגול, העמידה על הכירה דוד מים, והבעירה תחתיו אש.

הלילה ירד, וגשם מעורב בשלג כבד, החל יורד. לפתע החלו לנשב רוחות חזקות שאינן מצויות. הן שרקו בעוז והנידו את החלונות אחת הנה ואחת הנה...

ובינתיים, המים עומדים על האש, ורתחים ורותחים עד שחצי מהדוד כבר התאדה. נכנסה הרבנית לחדרו של רבי ישעיה'לה. "מה יהיה?", שאלה, "איך יהיה לנו קמח לשבת?"

עודה מדברת עם בעלה ופתאום נפתחת

לעידוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

לחידודא

תשובה לחידה הקודמת:

תלמודי רבי עקיבא לא נהגו כבוד זה בזה. למה זה גרם להם למות? ימי ספירת העומר נועדו להמתיק דינים מעם ישראל. אותם אי אפשר להמתיק אלא ע"י שאין מסתכלים על הרע שבחברו. לכן, בשלא היה שלום ביניהם - התגברו הדינים על כל, עד שנפטרו. בית הנבס"ד, ז.

הזוכה: יוסף חיים אלחריץ בית וגן
זכה בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור ספרי רבינו

כשאדם עוסק בתורה

ובמצוות, איזה

קדושה הוא ממשך

על עצמו? תחומין ו

לכבוד מערכת עלה לתרופה, עם סיום תורה נראה זו אעלה על הכתב נקודה שהתעוררתי בה. דרך האדם כשהוא בצר ובמצוק שהוא מחכה לאיזה שפע ברכה וישועה, כגון אם הוא בלחץ כספי הוא מתפלל שייגע אליו סכום כסף גדול שיוציא אותו מדוחק זה, וכן בכל קושי רח"ל, בבריאות, במגורים וכדו'. על אחת כמה וכמה כשמדובר בקושי רוחני, התפילה אינה הולכת כמו שרצה, התורה, האכילה, וכן הלאה, כשרואה את מצבו הוא מתפלל על שתבוא ישועה, כלומר, שיוכח להתפלל כראוי, שיוסרו המניעות שמונעות אותו מלהתפלל כראוי, בין מניעות גשמיות ובין מניעות רוחניות, שיפסיק קושי הלב שמונע ממנו מלהשקיע בתפילה, וכן הלאה בכל קושי.

אך מדברי רבינו "ועיקר הברכה שנשפעת מהימים, הם שכל", נראה שיש עצה נפלאה, והיא הדעת והשכל, כי הרי באמת עיקר המניעה מהתפילה היא כשנגזר על האדם קשיות לב, המניעה מהתורה אינה מחמת רצון של החברותא או בני הבית, אלא

כחבנתו, ולהתיימשך מלבוא את ההצלחה. לכן ממשיך רבינו "וצריך להמשיך אמונה לתוך ברכת השכל, כי אין לסמוך על השכל בעצמו כידוע", כלומר, עלינו לדעת כי עצות רבינו הם ישועות הנפש, אבל עליו להמשיך שם אמונה. אם הצדיק מודיע לי שפעלתי בתפילה זו עלי להאמין בדבריו בתמימות ובפשיטות, שבוודאי פעלתי, גם אם כמעט כל התפילה הייתה מלאה במחשבות זרות, אם הצדיק מגלה שלימוד כזה הוא יקר מאד בעיני השי"ת גם אם לא הצלחתי ללמוד בהבנה בהירה כמו שרציתי, אבל מחמת שזה מה שיכולתי כעת אז השי"ת משתעשע בנקודה טובה זו בתכלית, אם זכיתי להתחזק מעט להיות שתי דקות בשמחה, עלי להאמין ששתי דקות אלו של שמחה גדולים ויקרים עד מאד בעיני השי"ת.

רק כך אנו יכולים להעלות את השכינה הק', עליה אחר עליה עד תכלית העליה בבחי' מטי ולא מטי.

בברכה א.ש.

כמה ימים, והיו מודיעים לנו שביום זה וזה יגיע אלינו איש מזרע ישראל ויהיה אצלנו במשך כמה ימים, הלא בוודאי היינו מתכוננים לזה בדחילו ורחימו, ולומדים את כל מה שמובא בפסוקים ובדברי חז"ל על מעלתו של איש הישראלי שהוא מזרע אברהם יצחק ויעקב, שהשי"ת בחר בו ורצה בו ורוממו מכל לשון וכו', וכשהיה בא האדם הזה אלנו היינו מקבלים את פניו בהתרגשות עצומה ובכבוד מלכים, כיאה לאיש ישראלי מזרע אברהם יצחק ויעקב, ובכל הימים האלו היינו משמשים אותו בכבוד מלכים ואוהבים אותו בתכלית האהבה והביטול, ובוודאי שלא היה עולה על לבנו איזה מחשבה של שנאה וקנאה, אף אם היה עושה איזה דבר שלא כרצוננו, כי האהבה מקלקלת את השורה ומכסה על כל פשעים, ובוודאי היינו דנים אותו לכף זכות, אלא שמחמת שאין הדבר כן, ואנו רגילים באנשים מבני ישראל מזרע אברהם יצחק ויעקב שהם סביבנו בכל עת, ממילא לא הורגלנו לחשוב ממעלתו של איש הישראלי, אלא ממה שאנו מרגישים יותר במחשבות, שהוא את הבשר ודם שאנו רואים בעיניים [שזה דבר שנתפס יותר מהר במדמה, בלי שמגבירים את כח השכל דקדושה], ואף גרוע מכך, שמתעוררים כל ההרגשות של השנאה והקנאה והנחון, שכל הדברים האלו הם המדמה הפשוט ללא עבודה מיוחדת, כי זהו הדבר המוחשי וכנ"ל. [ואמנם באמת גם במשל הזה יש קושי כי את עצמו האדם מכיר כל הזמן, ועל כן גם גם אם חבירו היה מגיע עליו פעם בחיים, היה קשה לו להסתכל עליו כפי שבאמת צריך להסתכל על אדם מישראל, מחמת שהורגל בעצמו, והוא גם כן איש מבני ישראל, אבל עדיין אין ספק שהיחס לחבירו היה האחרת, ולו יצוייר שגם את עצמו היה פוגש פעם בחיים, איז בוודאי היה מתייחס גם לעצמו וגם לחבירו באופן אחר ועיקר הכוונה במשל הזה הוא איך שהכל תלוי בהסתכלות, ומחמת רגילותנו בהסתכלות פשוטה של המדמה, מזה באים כל הנסיונות, ולכן זהו עיקר היצר הרע].

הירידות והבלבולים

דוגמא נוספת הוא מזה שהזכיר רבינו במאמר עצמו, והוא בעניין היחס לירידות, שאדם מסתכל על כל הירידות והנסיונות שעוברים עליו, בהסתכלות פשוטה וסתמית של מדמה לא מזוכך ומבורר, וממילא הוא רואה בזה ירידה וחוסר הצלחה, ומזה בא כל העצבות והייאוש ושאר כל הדברים כיוצא בזה שמפילים את האדם מאוד מאוד, אבל אם אדם יראה את המצב של הירידה בעיניים של 'שכל דקדושה' וכפי שמלמדים אותנו רבינו ומוהר"ן, ממילא יהיה לו הרבה יותר בנקל להתחזק ולעשות כל מה שבכוונו וכפי שמובא בסוף המאמר שאמר רבינו בפירוש שבה טועין החסידים הרבה שנדמה להם שהם יורדים ונופלים, ובאמת אין זה ירידה כלל, אלא שעלו לדרגה גבוהה יותר שעדיין לא היו בה, וממילא מתגברים עליהם מחדש כל הבלבולים והנסיונות והתאוות והדמיונות, ואם אדם יזכה להכניס את הדברים היטב במוחו עד שזה יהפך אצלו לשכל הנקנה, בוודאי שיהיה לו הרבה יותר בנקל להתחזק בכל הנסיונות והבלבולים שמתגברים על האדם בכל עת.

ובאמת זהו כללות תורת ההתחזקות שמלמדים אותנו רבינו ומוהר"ן, שרוב ככל העניינים של ההתחזקות שמבואר בדברי רבינו ומוהר"ן, הם לא דברים שמורידים את עצם הבלבול והנסיון, אלא הם דברים שנותנים לאדם את ההסתכלות הנכונה על הבלבול והנסיון עצמו, או על החשיבות של העבודה דווקא במצב הזה, והחשיבות של כל נקודה קטנה שזוכה לעשות, ועוד כיוצא בזה שאר הלימודים הקדושים של ההתחזקות, שכל זה הוא בעצם דרכים של שכל דקדושה שבכוחם לברר אצל האדם את המדמה עד שהיחס שלו לכל המצבים והעניינים שעוברים עליו יהיה אחר לגמרי.

טעם גן עדן

חיזוק ללימוד ליקוטי מוהר"ן (ג)

לחפש ההשגה העיקרית של המאמר

- א] כשאדם מתחיל ללמוד תורה בליקוטי מוהר"ן, יש לשים לב אל הקטע הראשון של המאמר, שהוא עיקר ההשגה שעליה יסובב כל המאמר, וכל פרטי המאמר קשורים וכלולים בפתיחת המאמר.
  - ב] אף אם ההשגה המדוברת הוא השגה גבוהה מאוד שנדמה שהוא כלל לא שייך אליו לפי מדרגתו, דווקא משום כך יש את כל המשך המאמר המגלה את העצות לבוא לאותה השגה. בכל זאת ישקיע מאוד להתבונן במהות אותה השגה.
  - ג] אף שעצם הבנת ההשגה תלויה מאוד בלימוד של המשך המאמר, כי מתוך העצות עצמם יובן יותר מהותה של אותה השגה, בכל זאת ישתדל להכנס קצת לאותה השגה, גם לפני לימוד המשך המאמר.
  - ד] ככל שיתבונן במהות אותה השגה כך ממילא יתעורר בו השתוקקות להבין יותר ולזכות לאותה השגה. ואז ממילא כל ההמשך יהיה באור אחר לגמרי, מתוך שימת לב וחיפוש איך נכנסים לאותה השגה.
- באופן כזה כל הלימוד של המאמר יתחבר להיות מקשה אחת, ולא אוסף של עצות

ספירת העומר - ביטוי הרצון

וכך הם דבריו ב'ליקוטי הלכות' (גזילה ה'). "זוהי בחינת ספירה שאין עושים שום דבר, רק סופרים הימים והשבועות, וזוהי ממששים על עצמו קדושת קבלת התורה מחדש בכל שנה ושנה... כי הספירה מורה על גודל עוצם התשוקה והגעגועים, כמו מי שמתגעגע וחושק מאוד לאיזה דבר, אזי סופר הימים עד שישגי תשוקתו. כמו כן אנו סופרים ומונים הימים והשבועות, שהוא מורה על עוצם התשוקה והרצון החזק לקבל את התורה."

מתקברים אנו אט אט לזמן קבלת התורה, מקבלים אנו מהות האדם עם כלל מעלותיו ודרגותיו. במה בונים זאת הנפש? איך נהיה כלי רצוי וראוי לאור נשגב זה - תכלית יציאת מצרים? על כותב לנו רבינו (ליקוטי מוהר"ן ל"א) "עיקר התהוות הנפש של איש הישראלי הוא ע"י ההשתוקקות והכיסופים והרצונות הטובים של איש הישראלי אחר השם יתברך, כל אחד לפי מדרגתו שהוא נכסף ומשתוקק ומתגעגע להגיע אל מדרגה למעלה ממנה, ועל ידי אלו הכיסופין נעשה נפש קדושה."

"רצוננו לראות את מלכנו" ביקשו בני ישראל כהכנה לקבלת התורה, זוהי פנימיות רצוננו, חפצים אנו בקרבת מלכנו. 'קרבת אלוקים לי טוב'. ורצונות אלו היוו איפה את הדרך לקבלת התורה שניתנה בקולות ובברקים בהופעת מלכנו אל הר סיני. וזוהי בעצם סגולת הרצון, שאנו מבטאים בימי הספירה. בכך אנו מהווים את ההכנה לקבלת התורה מחדש בכלליות ובפרטיות, בדרך של רצונות וכיסופים.

נמצאים אנו בימי הספירה הקדושים, ימים שכל מהותם אומרת לנו: "ספירה" ולא רק בזמן קיום המצוה. וכדברי קדשו ב'ליקוטי מוהר"ן' (תורה קפ"ב): "דע שכל מה שהעולם מדברים בספירה בכל ימי הספירה, הם מדברים רק מהספירה של אותו היום, ומי שהוא מבין יוכל לשמע ולדע זאת, אם יטה אזנו היטב לסיפורי דבריהם ישמע שהם מדברים רק מהספירה של אותו יום"

משרשי מצוה זו כפי המובא ב"ספר החינוך" הוא ביטוי רצוננו לקבלת התורה, וכך הוא לשונו (מצוה ש"ו): "ומפני שהתורה היא כל עיקרן של ישראל ובעבורה נגאלו ועלו לכל הגדולה שעלו אליה, נצטוונו למנות ממחרת יום טוב של פסח עד יום נתינת התורה, להראות בנפשנו החפץ הגדול אל היום הנכבד והנכסף לליבנו, כעבד ישאף צל וימנה תמיד: מתי תבוא העת הנכספת הזו! כי כשאדם מונה ימים לזמן ידוע, הרי הוא מראה כי כל יעשו וכל חפצו להגיע אל הזמן ההוא--"

'רצון'; הנקודה הפנימית שבלב: 'צמאה לך נפשי כמה לך בשירי בארץ ציה ועייף בלי מים'. דווקא במדבר, בשממה, או אז מתבטא רצוננו של האדם, כיסופיו והשתוקקותו. ותשוקה זו ביטאו בני עם ישורון בתחילת הליכתם במדבר בארץ ציה, בהכנתם לקבלת התורה.

עומק הפרשה

ספירת העומר

וספרתם לכם ממחרת השבת:

עומק מצות ספירת העומר, מבואר בזוה"ק ובכתבי האר"ז (ל שער הכוונות דושי הפסח דרוש ט), שבחג הפסח יצאו בני ישראל ממצרים למעלה מדרך הטבע באותות ובמופתים עד שטומאת מצרים התבטלה כליל, אבל באמת יציאה זו לא היתה בדרך הטבע, כלל ישראל לא הזדככו כראוי להיות "ממלכת כהנים וגוי קדוש", הם עדיין במהותם עבדי עבדים, ומלבד הבדלים קלים שלא שינו את שמם לשונם ולבושם - היו דומים לגמרי למשעבדיהם המצרים, עד כי אמרו מלאכי השרת 'הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה, רח"ל (זוהר תרומה קע, ועיי' ויקר"ב, ב), אך באהבת ה', בחר בנו מכל עם והוציאנו מהרה ממצרים, כדי שלא נשתקעו שם.

הנה מחמת שטתה זו היתה באתערותא דלעילא, כמעט בלא שיעורו ישראל את נפשם מלמטה לשוב להשי"ת, לעמוד בניסיונות ולהזדכך כראוי, לכן עדיין ישראל לא היו מזוככים כראוי לקבל את התורה, והיה עליהם להזדכך במשך חמישים יום של ספירת העומר.

את עומק עבודה זו למעשה מבאר מוהר"ת, שפעמים האדם יורד לגלות הנפש, מתהלך מדחי אל דחי, בין ירידה לירידה קשה יותר, וכבר נראה שאבד סברו רח"ל, אך ברחמי השי"ת כי לא ידח ממנו נידח

הוא שולח לו זמן של התעוררות, והוא מתעורר לשוב להשי"ת, אם האדם זוכה הוא מנצל רגע זה כראוי ומקבל החלטה חזקה לשוב אל הקדושה, ללכת בדרך הקודש ולהשמר מהרע ומתאוות העולם הזה.

הנה עברה ההתעוררות, והוא רואה את עצמו כעומד באותה נקודה בה עמד לפני ההתעוררות, וכאן היצר מפתה אותו לחזור למקומו הראשון, באמרו 'הנה הייתה לך רגע של התעוררות, אבל באמת אתה שייך לכאן, זה הוא מקומך, כאן אתה אוהב באמת וכל נסיון לצאת מכאן סופו כשלון ומפח נפש'.

אך באמת אותה חלישות דעת היא היא זמן התיקון האמיתי, בו מזדככת הנפש ונטהרת מהעבר, את כל מה שקלקל האדם בהתהלכו מדחי אל דחי הוא מתקן דווקא באותם ימים, על ידי הדמימה והשתיקה, הוא מקבל את יסורי הנפש באהבה, וזוהי הדרך לקבל את העבר.

וכך בדרך לא דרך בכבשי דרחמנא, בימים שבהם הוא עולה ושוב נופל, אך הפעם הוא לא מתייאש, אלא מנסה בכל פעם למצוא את הדרך בה הוא יכול כעת לעשות את רצון השי"ת וזוהי להתחבר לקדושה, על ידי זה הוא נטהר מכל כתם ורוב, ונפשו מזככת לקבל מחדש את השראת השכינה, שירד עליו השי"ת מחדש ויתן לו את התורה, באהבה.

(ע"פ ליקוטי"ה ברכת הפירות ה, אות ז, יד)

אין הוראות בחינוך

למה אין לנו הדרכה סדורה מחז"ל על דרכי החינוך, למעט כמה הוראות כלליות?

כנראה שהשאלה עצמה היא התשובה. בכל חלק בתורה יש הרבה הוראות לפרטי פרטים, מהתנאים, אמוראים, דרך הראשונים והאחרונים, ודווקא בחלק החינוך שבלעדי החינוך של אב לבן ורב לתלמיד לא היתה לנו יהדות היום, אין הוראות ברורות.

מסתמא שאכן אין דרך אחת ברורה ומוסכמת שכך צריך לחנך. אף שמצד אחד התורה מזהירה אותנו מאוד על חינוך, בכל זאת הדרך איך לספר, משתנה מאחד לחבירו.

בעל ההגדה פתח את המגיד, תיכף בתחילת הבהרת המצווה שמצווה עלינו לספר ביציאת מצרים, שהתורה מדברת לארבעה סוגי בנים, וכל אחד צריך את השפה הפרטית שלו.

ועבודת המחנך הן אב לבנו, והן רב לתלמידו, הוא תמיד לחפש ולחנך איך הפעם הוא יצליח לספר ולהעביר את התורה לדור הבא. כנראה שהחינוך תלוי בחיפוש וחתירת המחנך.

וכך כותב לנו מוהר"ת (הל' שלוחין ה' אות ז): שכמו שהתלמיד צריך מאוד לחפש ולחנך להבין את נקודת רבו, כך גם הרב בעצמו צריך תמיד לחפש ולבקש הרבה איך להנהיג.

וכל כך למה? כי עיקר החינוך הוא לא רק להעביר מידע טכני אל הבן והתלמיד, אלא בעיקר להעביר את הנקודה הפנימית, שהוא רוח הקדושה - הגילוי שכינה שיש בתורה.

כמו שביציאת מצרים, רק הגילוי שכינה של 'אני השם' הוא מה שהוציא את עם ישראל ממצרים, כך בכל דור ודור עיקר המצוה לספר ביציאת מצרים, הוא לא רק לספר את מעשה הניסים, אלא בעיקר לספר את ה'אני השם' שהתגלה בתוך המעשה, ועל כל צריך האב והרב לחיות תמיד בחיפוש אותה נקודת הגילוי שכינה, ואת זאת להעביר אל הבן והתלמיד.

אכן אנשים אוהבים כללים ברורים וסדורים, כמו בלימוד ההלכה, אך דווקא בענין החינוך רואים שהתורה לא מעבירה כללים, יש כאן את הרצון והתבטלה הפנימית של האב והרב שצריך תמיד לבעור איך אני מעביר את רוח הקדושה שיש בתורה, ואז כל מה שמלמד נכנס באופן אחר אל הנער. וכמו שרואים בחוש שבנים ותלמידים זוכרים מאביהם או רבם דווקא רגעים של מסירות נפש, רגעים בהם הועבר איזה אור רוחני.

ואל יאמר המחנך שאין לו את התבטלה המדוברת, ואין לו איזה אש דקדושה וגילוי שכינה להעביר. כי המצווה של החינוך שייך לכל מי שה' זימן לו בנים או תלמידים לחנך, ואם כן בוודאי יש לו איזה נקודת חיבור פנימי אל התורה, ועליו לחפש את זה בעצמו ולהעביר זאת לבאים אחריו.

כל אחד יש לו געגועים לאיזה נקודה של אש שבווער ליהדות ולתורה, אפילו אם עדיין לא זכה לה, אך בוודאי הוא משתוקק ומאמין באיזה דבר, ואת זה צריך לחפש ולהעביר בחינוכו.

מאוד קשה לי ההשכמה בבוקר בישיבה?

כל זמן שאדם קם כי מישוה אחר מכריח אותו לקום, יהיה לו מאוד קשה הקימה. ולא דווקא אדם מסויים כמו משגיח וכדומה שמכריח לקום, אלא אפילו סיבה שמכריחה לקום, כמו אדם אחראי שמקפיד לבוא בזמן לתפילה, או שצריך להספיק אוטובוס, הוא יקום אך יהיה עייף ועצבני.

לעומת זאת, אם אדם בוחר מעצמו לקום בבוקר בשעה שעדיין לא מוכרח לקום, ולעשות אז פעולה מסויימת שאינו מוכרח לעשותה, אלא מתוך בחירה עצמית, אזי יהיה לו קל יותר לקום בבוקר, וישכים בחיות ושמחה.

צא ולמד מאלו המשכימים בנין, הם מלאים חיות יותר מאלו המתפללים בשעה מאוחרת בשטיבלאך, לאו דווקא בגלל שהמאחרים הלכו לישון מאוחר, אלא בגלל שהמקדימים בחרו לקום, ולא קמו מתוך הכרח כי השעה מאוחרת.

ולכן איעצך, בגלל שקשה לך לקום בבוקר, ואולי היית

רוצה להוסיף עוד זמן שינה, דווקא משום כך תקדים את שעת הקימה אפילו בחצי שעה או עשרים דקות, תקבע לעצמך איזה סדר לימוד או חברותא בדבר שהלב חפץ, לימוד חישובי שאינו קשור לשום מסגרת חובה, כמו דף גמרא, פרק משניות, נ"ך שולחן ערוך וכדומה. לימוד שיתן לך סיפוק והתקדמות, ואז תראה שבמשך הזמן, דווקא שעת הבוקר תהיה השעה החביבה עליך ביותר.

כי באמת הבוקר [ובעיקר לפנות בוקר - תלוי בכללי הישיבה] הוא הזמן הנעים ביותר של האדם, המח רענן וצלול, העולם שקט עדיין, אפשר לעשות בזמן זה הרבה דברים טובים, אך כאשר האדם מרגיש שמישהו גונב לו את הישנה, הוא יקום עייף ללא שום חשק כלל, גם אם הוא ישן הרבה מאוד שעות. וכמו שמבאר מוהר"ת (ליקו"ה השכמת הבוקר ב') את הפסוק 'עד מתי עצל תשכב' - עד מתי תשכב בעצלות, כי צריך שהשינה בעצמה תהיה ב'זריזות', לאו דווקא במיעוט שינה, אלא מתוך זריזות הנפש בשעת השינה, מתוך רצון לקום ולעשות.

♦ התורה הזמנית: בסייעתא דשמיא, אחר כמה חודשים בו זכינו ללכת עם תורה כ"ד - מסגרות לטייל בתורתך עם תורה ע' - וחבורות מבקשי חיים עם תורה ד', כעת מתאחדים כלל הקבוצות לתורה זמנית אחת בו נלך בע"ה במהלך חודשי אייר-תמוז-אב בצוותא חדא, תורה כ"ה - "אחוי לן מנא". בתורה זו נלמד לקנות שכל, אהבה ונחל להתגבר על יצרים ודמיונות.

♦ לא ניתניש מנך תורה כ"ד: בימי הוהמ"פ התקיים 'שיעור כללי' בתורה כ"ד בעיון גדול ולעובדא ולמעשה, מאת הגאון החסיד רבי ניסן דוד קיוואק שליט"א. לדרכי קבלת השיעור, יש ליצור קשר: 0504155435. נב. ניתן לקבל את השיעור גם בקובץ שמע.

♦ כמו כן, נתבקשנו לסמור ע"י ארגון 'עיון הנחל' כי ניתן להשיג אצלם מבחנים לחזרה וסיכום על תורה ע' - בו עסקו במסגרות לטייל בתורתך. לדרכי קבלת המבחנים, נא ליצור קשר: הרה"ח ר' שמואל אנגל: 0548459260. אב פוקס: 0773181494.

♦ בשורה טובה תדנש עצם: הופיע! בהוצאת משך הנחל מודיעים בשמחה על הופעת מהדורה שלישית של הליקוטי הלכות המפואר שנתקבל בציבור בברכה רבה - המופיע כעת לראשונה במהדורה מוגדלת ומאירת עיניים, בגודל של גמרא ממוצעת. במהדורה זו ישנם כל החידושים וההוספות שבמהדורה האחרונה, כולל הגהות מדויקות על המילים והניקוד, ועם כותרות הצד המחכימות. הפצה ראשית: 0533177265.

י"ל ע"י מכוון עלה לתרופה
בכל ענין או להצטרפות למנויים בדוא"ר:
A028080148@GMAIL.COM
מקס או הודעה קולית: 02-8080148
במקרים מיוחדים:
054-8591148 | 053-3175211
המערסות נסגרת מידי יום ראשון בשעה 19:00

הלכה פסוקה

מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א / מ"צ בעיר בית שמש יצ"ו

מפני שיבה תקום - המשך

סוג דמיוני

לאיזה זקן מחויבים לקום?

א. גיל הזקן - כשהגיע לגיל 'שבעים שנה' (שו"ע א, וסתמת הפוסקים). אך דעת האריז"ל ועוד קצת פוסקים, שהוא מגיל 'שישים שנה' (שער המצוות, ריש קדושים. והביאוו: ברכי יוסף, רמד ד. מנחת חינוך, רנז ט. וכ"ד הרשב"ץ, אבות ה. כא. וראה בתורה תמימה, שם רמא).

ואם הוא 'ספק' אם הוא בן שבעים או לא - יש להחמיר, כיון שהוא ספק דאורייתא (שבת הלוי, ה קל, ד"ה איברא. וראה בשלמת חיים הנדמ"ח פח). אבל בספק בן שישים, אין צריך להחמיר (שם).

ב. זקן עם הארץ, גם כן מחויבים לקום לפניו. אבל אם 'מזלזל' בשמירת תורה ומצוות' - אין מחויבים לקום. ואם עושה כן מחמת רשעותו - אסור לכבדו (שו"ע שם וערה"ש ב). ואפילו הוא בגדר 'תינוק שנשבה' (שבת הלוי,

ט קצח). ומכל מקום במידה ויתכן שיצא מזה חילול ה' - יש לכבדם בכל אופן (ראה שבה"ל, שם). אמנם 'גוי זקן', יש להתרומם קצת לפניו, אבל אין צורך לקום לגמרי (שו"ע ז, וב"ח ד).

ג. אשה זקנה - דעת הרבה פוסקים שחייבים לקום לפנייה (ספר חסידים, תקעת. בית יהודה, יו"ד כח. הגהות יד שאול, בשו"ע שם). וי"א שאין חייבים, אלא אם היא 'אשת תלמיד חכם' (כ"מ מהאריז"ל בשער המצוות שם. שו"ת הלכות קטנות, א קנד. וראה בבית עולם על ס"ח שם). ויש מקום להחמיר בזה, כיון שהוא ספק דאורייתא. אך בספק בת שבעים, יש להקל (שבה"ל, שם).

ד. זקן עיוור - גם כן חייבים לקום לפניו (ערוה"ש ז). מי חייב לקום לפני הזקן: א. אם בגלל הקימה לפני הזקן, יש הפסד כספי - פטורים לקום. ולכן העוסק במלאכה ואם יקום יפסיד - אזי אם הוא 'עצמאי', אינו חייב אבל רשאי לקום. אבל העוסק במלאכת אחרים [שכיר] - אסור לו לקום (שו"ע ה. וראה בערוה"ש).

ה. נשים חייבות במצווה זו כמו האנשים (הגהות יד שאול מספר חסידים).

החיזוק השבועי

ועל-כן מתי כ"ד אַלְף דִּיקָא בִּימֵי הַסְּפִידָה, בִּי הַתְּגַבְרוּ עֲלֵיהֶם תִּקְוֵה הַדְּיָנִים שֶׁבְּכ"ד פְּתִי דִּין וְכוּ, כִּי אִי אֶפְשֶׁר לְהַמְשִׁיךְ מִתְּהִיבָה מִרְצוֹן הַעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא בְּחֵינֵת הַתְּגַבְלוֹת עַתָּה רְצוֹן שֶׁבִּשְׂפָתַי בְּמִנְחָה, כִּי אִם עַל-יְדֵי אֲהָבָה וְאַהֲדוּת שֶׁבִּין יִשְׂרָאֵל, כִּי אֲהָבָה בְּגִמְטְרִיאָא אֶחָד.

כִּי זֶה יְדוּעַ שֶׁכָּל מֶה שֶׁצָּרִיכִין לַעֲשׂוֹת יְחִיד עֲלִיּוֹן יוֹתֵר צָרִיכִין לַהֲעֲלוֹת לְשֵׁם נְפִשׁוֹת הַרְבֵּה יוֹתֵר, וְהַעֲקָר שֶׁיִּתְחַבְּרוּ וְיִתְחַדְּדוּ בְּלֶמַס פְּאֻהָבָה וְאַהֲדוּת שֶׁאֵין הֵם נִכְלָלִין בְּמִקְוֵי הַתְּהִיבָה, כִּי קוֹדֵשׁ בְּיָדֵינוּ הוּא וְאוֹרֵיתָא וְיִשְׂרָאֵל כֻּלָּא חֵד. וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי שְׂפָלָא הֵיךְ אֲהָבָה וְאַהֲדוּת בֵּין תַּלְמִידֵי רַבֵּי עֲקִיבָא, עַל-כֵּן מֵתִי כ"ד אַלְף דִּיקָא בִּימֵי הַסְּפִידָה דִּיקָא כִּי לֹא הִמְתִּיקוּ הַדְּיָנִים שֶׁבְּכ"ד פְּתִי דִּינֵים עַל-יְדֵי ד' דְּאֶחָד שֶׁעָלָה לְשֵׁם רַבֵּי עֲקִיבָא רַבֵּם וְכוּ וְכַנְלִי:

(ליקוטי הלכות, ברכות השחר ד, כז)

יהלום

כִּי פִּרְוֹד וּמְחַלְקֵת ה"ו הוּא
בְּחֵינֵת תִּקְוֵה הַדְּיָנִים
שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַפְּבִירוֹת:

(שם)